

Demokracia potrebuje kresťanstvo. Myšlienky Georga Weigela a Josepha Weilera

Milí priatelia!

„Prečo je demokracia na západe taká úspešná – a zdá sa taká veľmi problematická inde na svete?“, pýta sa Joseph Weiler, profesor medzinárodného práva v New York City, narodený v Južnej Afrike, vyrastajúci v Anglicku.

Odpoveď môžeme nájsť v živom vzťahu medzi kresťanstvom a demokraciou: Kresťanstvo je pôvodca veľkých pravd o ľudskej osobe a ľudskej spoločnosti, o ľudskom pôvode a ľudskom osude. Spomenuté pravdy vytvárajú priestor pre demokraciu a občiansku spoločnosť „zbavením cisára jeho božstva“. Tieto pravdy vyzývajú k zloženiu zbraní a k použitiu argumentov. Vyzývajú k osvojeniu si prostriedkov politiky a právneho štátu. Učia sebakontrolu: aby nebola zneužívaná moc, ktorú niekto vlastní a akceptovala sa vládou tých, za ktorých sme nehlasovali. Kresťanstvo je taktiež garanciou proti zneužitiu ľubovôle väčšiny. Demokracia si musí osvojiť kresťanské princípy ne-manipulácie ľudskou osobou a ochrany slabších, aby počas demokracie nedošlo k istým veciam, ku ktorým formálne môže dôjsť.

Demokracia potrebuje kresťanstvo – a to veľmi živým spôsobom.

Viac si môžete prečítať nižšie: Výňatky z prednášky Georga Weigela a časť prednášky poskytnutej Josephom Weilerom.

Váš tím Európy pre Krista!

P.S.: Nezabudnite na každodenný Otčenáš za autentickú obnovu kresťanov v Európe.
Príď Kráľovstvo Tvoje!

P.P.S: „Európa pre Krista!“ poskytuje počas jesene možnosť zúčastniť sa mesačných stáží vo Viedni – viac informácií si žiadajte na emailovej adrese office@europe4christ.net

- * -

George Weigel: Boh a politika. Úvahy o demokratickej budúcnosti

Prípsevok bol prednesený vo Viedni, 27. apríla 2006. Výňatky editované tímom Európy pre Krista! Ak chcete mať k dispozícii kompletnú verziu, kontaktujte: office@europe4christ.net .

„...Hoci sú kresťania doma vo svojich krajinách, ich správanie sa podobá skôr ľuďom, ktorí žijú na tomto území iba prechodne. Aktívne sa síce zúčastňujú na správe vecí verejných, no na druhej strane, podrobia sa čomukoľvek a všetkému, ako by boli

cudzincami. Považujú každú cudziu krajinu za domovinu a každá domovina je pre nich zem cudzia“.

List Diognetusovi, 2. storočie

Prvá služba, ktorú preukazuje kresťanstvo demokracii sa týka niečoho, čo môžeme nazvať „utvorenie priestoru pre demokraciu“. V Mt 22 náš Pán hovorí: „Dajte cisárovi, čo je cisárovi a Bohu, čo je Božie“.

Tento Ježišov výrok je podľa mňa revolučný, jeho zmysel sa realizoval takmer dve tisícročia. Na výroku si musíme všimnúť dve podstatné veci. Po prvé, Ježiš priznáva cisárovi to, čo mu patrí. Nepopiera, že cisár má autoritu. Ani prvotná Cirkev nepopierala túto autoritu, a to ani po tom, čo cisár v osobe prokurátora Pontia Piláta odsúdil Pánovu Cirkev. Druhý dôležitý aspekt v Mt 22 je, že Ježiš tým, že kladie cisára a Boha vedľa seba, odníma vládcovi pozíciu boha a deklaruje prioritu vernosti Bohu. Sú veci, ktoré sú Božie, ktoré nepatria cisárovi. Pretože Boh je Boh a cisár nie je Boh. A ak sa cisár pokúsi ovládnuť priestor, ktorý spravodlivo patrí jedine Bohu, cisárovi treba vzdorovať.

Kedže cisár nie je Bohom, oblasť politiky nie je ani ultimátívum ani absolútno. Odňatím božstva cisárovi kresťanstvo odníma politike posvätnosť. A to je obrovský úspech s ďalekosiahlymi dôsledkami vo verejnej sfére. Prečo? Pretože očisťuje spoločenský priestor, na ktorom môže stavať politika presvedčovania, spoločenský priestor s limitovanou právnou mocou, ktorej prvotná funkcia je zabezpečenie základných práv občanov. Kedže cisár nie je Bohom, je možná existencia občianskej spoločnosti. Kedže cisár nie je Bohom, štát je služobníkom spoločnosti, a nie naopak.

Druhá oblasť vplyvu, ktorý kresťanstvo na demokraciu má, súvisí práve s naším snažením, byť občanmi demokratického štátu.

Nemôžeme mať demokraciu bez určitého počtu demokratov, bez mužov a žien, ktorí si osvojili zvyky srdca a zvyky mysle, hodnoty, ktoré sú potrebné pre správanie sa v demokratickej spoločnosti. Demokracia nie je mechanizmus, ktorý dokáže fungovať sám od seba. Tento mechanizmus môže na chvíľku kompenzovať nedostatky svojich občanov. No po nejakom čase aj tento stroj potrebuje svojich mechanikov, mechanikov s určitým myslením a dušou, aby tento mechanizmus vôbec fungoval pre dobro ľudskej spoločnosti. Každé dvojročné dieťa je prirodzený tyran, nádherná kôпка svojhlavosti a túžby byť v stredobode pozornosti, a preto musí byť pretvorené na demokratického občana, člena občianskej spoločnosti. Nemyslím si, že jedine kresťanstvo obsahuje náboženské a morálne hodnoty, ktoré sú schopné pretransformovať tyranu na demokraciu. Verím však, že kresťanský pohľad na osobu a na ľudské podmienky ako také, dokáže byť pozitívnym prostriedkom k tomu, aby sa človek zameril na druhého, čo je súčasťou demokratického experimentu. C.S.Lewis vysvetľuje tento postoj v jeho kázni „Bremeno slávy“.

„Neexistujú žiadni obyčajní ľudia. Nikdy si nerozprával s obyčajným smrteľníkom. Národy, kultúry, umenie, civilizácie – tie sú smrteľné, a ich životnosť je v porovnaní s našimi životmi ako život muchy. Ale sú to nesmrteľné bytosti, s ktorými my žartujeme, pracujeme, sobášime sa, ktorých napomínáme a využívame. ...A naša láska k blížnemu musí byť naozaj pravá a verná, s jasným odlišovaním hriechov od hriešnika. Nie prostoduchá tolerancia alebo zhovievavosť, ktorá paroduje lásku alebo ako ľahkovážnosť paroduje veselosť...“

Verím, že autentické kresťanstvo plodí úctu k blížnemu, k tomu druhému ako k jedinečnému subjektu. A táto úcta zahŕňa aj náboženskú toleranciu. Náboženská tolerancia je vlastne úspechom náboženstva a je tiež garantovaná náboženstvom.

George Weigel je členom Centra etiky a verejného poriadku a riaditeľom Katolíckych štúdií. Je známym autorom a komentátorom náboženských udalostí a verejného života.

* * * * *

Joseph Weiler: Jedinou garanciou úspešne vybudovanej demokracie je čnosť uvedomenia si vlastných hraníc.

Prípsevok odprednášaný 26. apríla 2006 vo Viedni. Výňatky editované tímom Európy pre Krista! Ak chcete mať k dispozícii kompletnú verziu, kontaktujte: office@europe4christ.net.

Ako je možné, že demokracia má taký úspech na západe a prečo má taký problém uchytiť sa v iných krajinách? Voľby, ani slobodné voľby, nerobia ešte demokraciu. Aj súčasný iránsky prezident bol zvolený demokraticky.

Čo skutočne robí demokraciu demokraciou, je spôsob vykonávania demokraticky zvolenej moci. Moc môže byť zneužitá. Väčšina divokých ľudí môže uzákoníť divoké zákony, môže dôjsť k tyranii väčšiny. Dlhý čas sme si mysleli, že tento problém je vyriešený prijatím ústavy, ktorá by chránila základné práva občanov a zakotvila by existenciu nezávislých súdov. Tieto sú samozrejme potrebné, ale neriešia, len presúvajú problém. Náhle vidíme, že namiesto rizika tyranie väčšiny máme riziko vlády podliakov a neodvolateľných sudcov, ktorí robia zásadné rozhodnutia proti demokracii. Na tento problém neexistuje jednoduché riešenie.

Musíme rozumieť, že jedinou zárukou úspešnej demokracie je návyk sebakontroly: máš moc, ale nevykonávaš ju naplno.

Jedno možné vysvetlenie úspechu „západnej liberálnej demokracie“ predstavuje židovsko-kresťanská tradícia, ktorá ešte pretrváva, aj keď sú naše kostoly prázdne. Po prvé, kresťanstvo nám ukázalo hranice v záležitostiach štátnych a cirkevných: „Dajte cisárovi, čo je cisárovi a Bohu, čo je Božie.“ Kresťanstvo si nikdy nebude nárokovať mať kontrolu nad všetkými oblasťami nášho života. Má síce čo povedať vo všetkých aspektoch nášho života, ale uznáva, že v oblasti politiky nemôže určovať pravidlá. A to je disciplína vlastných hraníc.

Druhý dôvod je oveľa hlbší. Židovsko-kresťanská tradícia nás učí sebaovládaniu vo výkone našej vlastnej slobody. Môžeme urobiť množstvo vecí, ale nemôžeme bez hraníc naplňovať všetky naše želania. Snažíme sa ovládať svoju slobodu, aby sme boli pravdiví. A to vnášame do politiky. Naša politická kultúra je kultúrou sebaovládania vo vykonávaní moci, za čo vďačíme naším židovsko-kresťanským tradíciám - a to dosvedčí i ateista či agnostik.

Po tretie, a tu vďačíme židovstvu snád' viac než kresťanstvu, riadime sa ideou vlády práva. Neexistuje demokracia bez vlády práva. Tá je kľúčom k úspechu.

Joseph H. H. Weiler, narodený v roku 1951 v Johannesburgu, je profesorom na Katedre medzinárodného a európskeho práva na Univerzite d'Europe v Brugge a riaditeľom na Škole všeobecného práva na Univerzite v New Yorku. Je autorom diela Európska ústava: Majú nové šaty svojho vládcu? (1999), diela Kresťanská Európa (Rizzoli, Milano 2003), a mnohých ďalších. Joseph Weiler je židovského pôvodu.